

Verksamhetsplan

ELEVHÄLSAN

2009- 2010

Innehållsförteckning

BAKGRUND	3
UTVECKLINGSOMRÅDEN	3
BARN- OCH ELEVHÄLSA 1-16 ÅR	3
ELEVHÄLSANS VERKSAMHETSPLAN	4
EN SAMLAD ELEVHÄLSA	4
MÅL FÖR ELEVHÄLSAN:	5
BEMANNING	6
UTREDARE/UTVECKLARE OCH SAMORDNARE FÖR ELEVASSISTENTER	6
ÄRENDEGÅNG ELEVÄRENDE.....	8
I FÖRSKOLEKLASS OCH GRUNDSKOLA.....	8
ÄRENDEGÅNG – ELEVHÄLSAÄRENDEN	9
I FÖRSKOLAN.....	9
ÄRENDEN TILL CRT –CENTRALT RESURSTEAM.....	9
. INTERNKONTROLL/KVALITETSSÄKRING.....	9
INTERNKONTROLL/KVALITETSSÄKRING.....	10
PÅGÅENDE SAMVERKAN	11
UTVECKLINGSOMRÅDEN	11

Bakgrund

Den kommunala målstyrningskedjan

1. Skolplanen, antagen av kommunfullmäktige, ska visa hur kommunens skolväsende ska gestaltas och utvecklas. Av skolplanen ska särskilt framgå de åtgärder som kommunen tänker vidta för att uppnå de nationella målen.
2. På nämndnivå skall ovan beskrivas i form av åtaganden.
3. Av Barn- och skolenhetens verksamhetsplan skall, på ett övergripande plan, framgå vilka verksamhetsmål de enskilda verksamheterna har att uppnå.
4. Verksamheterna skall slutligen, utifrån enhetens unika förutsättningar och kompetenser, i den lokala arbetsplanen, utarbeta strategier och aktiviteter för att säkerställa att verksamhetsmålen i de prioriterade utvecklingsområdena uppnås.

Utvecklingsområden

Under skolplaneperioden 2009 – 2011 ska verksamheten prioritera följande fyra utvecklingsområden.

- **Demokrati och inflytande**
- **Mångkulturellt samhälle**
- **Skolan som en del av samhället**
- **Informations- och kommunikationsteknik**

Utgångspunkten i kommunens skolplan är ett lärande, inom de verksamheter som ingår i Barn- och skolenheten, som ska ge **”alla elever möjlighet att få de kunskaper och färdigheter som ger handlingsfrihet och ett rikt liv”**.

Barn- och elevhälsa 1-16 år

Politikerna uttrycker följande inriktning:

Barn- och elevhälsa är verksamhetsområdet där skolhälsovård, elevvård och specialpedagogiska insatser för förskola och skola ingår.

- Utföraren ska skapa goda förutsättningar, fysiskt, psykiskt, socialt, emotionellt och pedagogiskt för varje barns och elevs hälsa, trygghet, utveckling för att främja lärandet.
- Barn- och elevhälsa ska vara en del av skolans lärandeuppdrag
- Det förebyggande arbetet ska betonas

Specialpedagogisk kompetens ska omfatta alla åldrar och finnas tillgänglig i tillräcklig omfattning.

Elevhälsans verksamhetsplan

En samlad elevhälsa

Skollagsberedningen föreslår bestämmelser om en samlad elevhälsa inom förskoleklassen, de obligatoriska skolformerna, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Skollagskommittén hänvisade till de överväganden som gjordes i *Hälsa, lärande och trygghet* (propositionen 2001/02:14) där utgångspunkterna till propositionen var Elevvårdsutredningen *Från dubbla spår till elevhälsa* (SOU 2 000:19).

Den nya skollagen kommer att förtydliga elevhälsans arbete. Så här står det i den kommande skollagen, Ds 2 009:25 sid. 305:

Förslaget säger att:

- Det ska finnas en elevhälsa för eleverna
- Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser
- Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande
- Elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot målen

För elevhälsans medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Hittillsvarande bestämmelser om hälsokontroll ska behållas, men begreppet hälsokontroll ska ersättas av begreppet hälsobesök. Möjligheten till tvångsvis hälsoundersökning tas bort. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses.

Verksamhetsområdet Elevhälsan är en central funktion av elevhälsa inom barn - och skolenheten och är verksam för barn och elever mellan 1 år och 16 år. Elevhälsan är ett relativt nytt begrepp och verksamhetsområde och innefattas av elevhälsa, skolhälsovård och specialpedagogisk verksamhet. På varje skolenhet/skola finns Elevhälsateam –EHT som t.ex. kan bestå av kurator, skolsköterska, specialpedagog/lärare, skolvårdinna, fältfritidsassistent m.fl. Elevhälsateamet på skolan leds av rektor eller annan av rektor utsedd person. Elevhälsateamen har ett nära samarbete med den centrala Elevhälsan som i sin tur leds av en verksamhetschef.

Ansvar

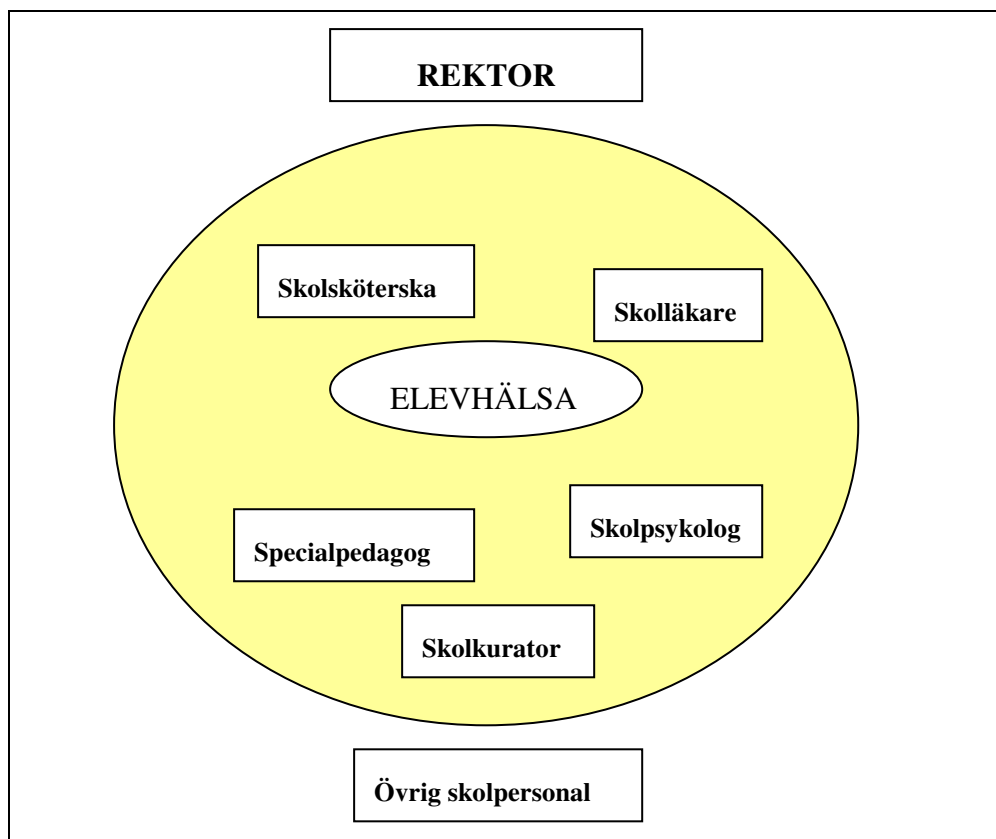
Verksamheten, den centrala Elevhälsan, ansvarar för att ge stöd till elevhälsateamen på skolorna i deras arbete med att skapa goda förutsättningar för alla elever till en likvärdig utbildning och utveckling samt att arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Rektor som ansvarig för skolans elevhälsateam är den som ansvarar för att uppmärksamma, utreda, dokumentera, åtgärda och utvärdera eller tillse att det sker, på skolnivå. Rektors utredningsansvar för elever i behov av särskilt stöd skärptes 1 juli, 2006 (SFS 2 006:205).

Utföraren, i det här fallet Elevhälsan, åtar sig att bedriva verksamheten enligt de allmänna mål och riktlinjer som följer av skollagen, läroplanerna, skolplan, hälso - och sjukvårdslag kommunfullmäktiges måldokument, samt övriga gällande lagar och förordningar.

Mål för Elevhälsan:

- att ha barnens och eleverna bästa för ögonen och stödja deras utveckling, bevara och förbättra deras hälsa
- att skapa förutsättningar för goda lärprocesser och ett gott skolklimat
- att i samverkan med olika aktörer verka för att öka barnens och elevernas friskfaktorer
- att bevaka och uppmärksamma att barn och elever i behov av särskilt stöd, får rätt insatser och det stöd som de behöver
- att alla åtgärder sker i nära samarbete med barn, elever och vårdnadshavare

På skolnivå



Ur Olle Hillmans bok: *Skolhälsovård – introduktion och praktisk vägledning*.

Bemanning

Den centrala Elevhälsan omfattas av skolläkare, skolsköterskor, hörsel- syn- talpedagoger, psykologer, läs –och skriv/matematikutredare, utredare/utvecklare förskola/skola och samordnare för elevassistenter i förskola och skola.

Skolsköterskor finns ute på skolorna och arbetar kontinuerligt med förebyggande arbete med bl.a. hälsosamtal i år 1, 4 och 7. Dessutom har de en stor arbetsuppgift i att vaccinera alla elever enligt det program som Socialstyrelsen föreskriver.

Skolläkare finns tillgängliga på skolorna minst tre tillfällen per termin och ska delta i elevhälsateamens arbete i skolan. De arbetar i nära samverkan och i team med skolsköterskorna och utgör det som är **skolhälsovård**. Insatserna definieras i skollagen som ”skolhälsovården ska främst vara förebyggande, omfatta hälsokontroller och enkla sjukvårdsinsatser”. Skolhälsovårdens mål som den definieras i skollagen är

- *att bevara och förbättra elevernas psykiska och kroppsliga hälsa och verka för sun-
da levnadsvanor*

Psykologerna arbetar på individ, grupp och organisationsnivå och finns med på skolorna vid minst tre tillfällen varje termin. I deras arbete ingår att göra bedömningar, utredningar och att handleda skolpersonal. De arbetar på organisationens uppdrag dvs. att ge elever förutsättningar för lärande och utveckling.

Talpedagogerna har som uppgift att hjälpa barn och ungdomar som har en kommunikations- språk- eller talstörning/försening. De arbetar från förskoleklassen, direkt med eleverna till skolår 5-6, men även med handledning av skolpersonal. Till förskolan kan de ge stöd i form av handledning till personal, ej i direkt arbete med förskolebarn. Förskolan har att arbeta med bl.a. TRAS –tidig registrering av språkutveckling. I dialog med föräldrarna, kan personal rekommendera ett besök hos BVC för remiss till logoped.

Hörselpedagogen uppdrag är att stödja elever med hörselnedsättning så att de kan få en så optimal skolmiljö som möjligt, trots sin funktionsnedsättning. Förutom direktkontakt med eleverna så sker detta till stor del via handledning och information till lärare och övrig personal som kommer i kontakt med dessa elever.

Synpedagogen arbetar med de elever som har en synnedsättning eller är blinda. Dennes uppdrag är att stödja eleven så att den kan få en så optimal skolmiljö som möjligt trots sin synnedsättning/blindhet. Synpedagogen rekommenderar anpassningar i miljön för att minska hindren för elev med synnedsättning/blindhet att tillgodogöra sig undervisningen och nå kunskapsmålen.

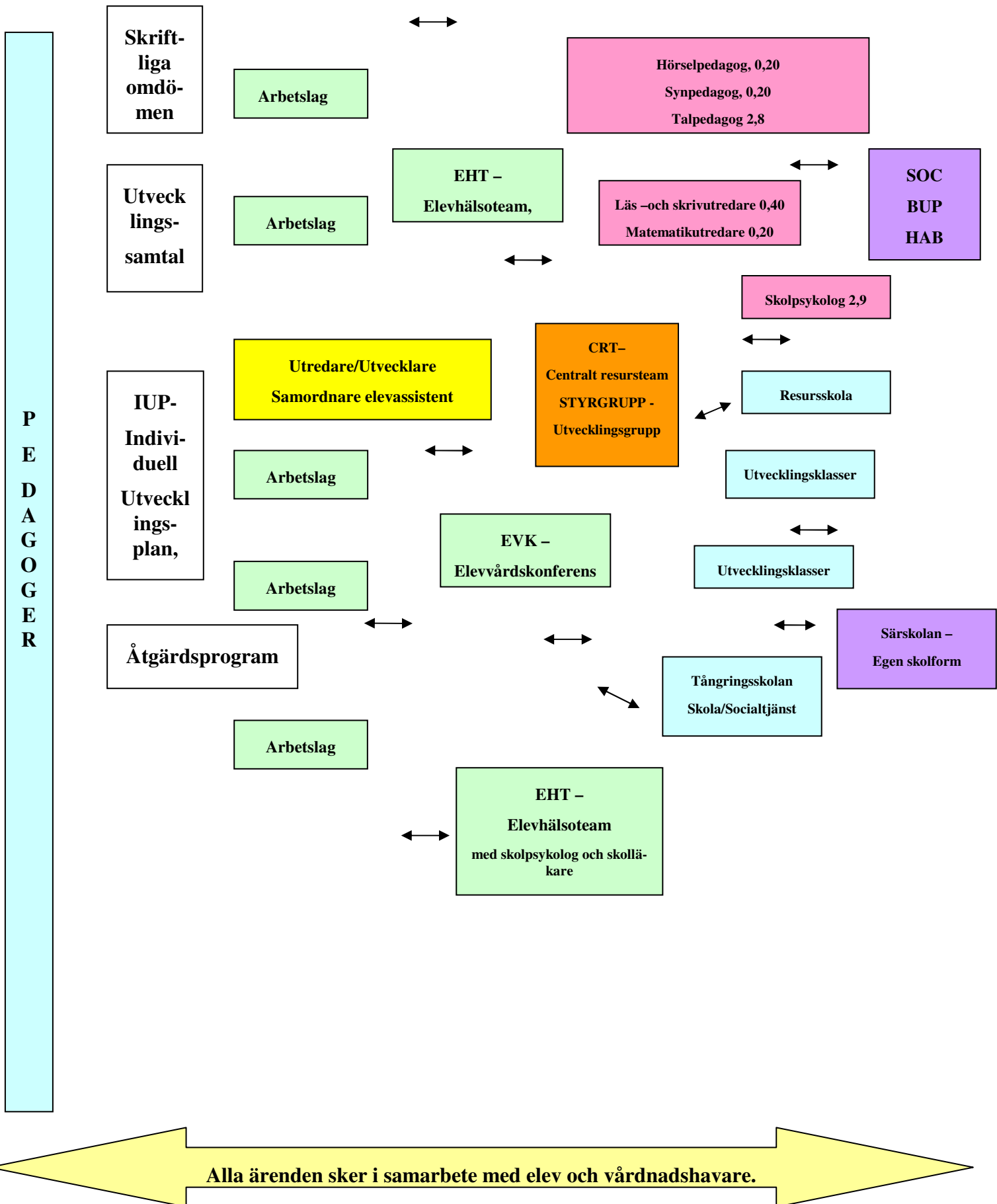
Läs –och skrivutredare/matematikutredare finns tillgängliga för hela barn-skolenheten. De utreder utifrån de behov som skolan beskriver och remiss skickas till CRT-centrala resursteamet. Elevhälsan ställer inga diagnoser som t.ex. dyslexi eller dyskalkyli, eftersom det kräver psykologutredning som komplement och det kräver mer resurser än vad vi i dagsläget kan erbjuda. Dessutom har den senare diagnosen ifrågasatts det senaste året av forskare.

Utredare/Utvecklare och samordnare för elevassistenter

Verksamheten innefattar både förskola och skola. Utredare/utvecklaren ansvarar för att göra bedömningar då det gäller behov av assistent. Samordnarens ansvar är att, tillsammans med utredare, fördela tid och tillhandahålla assistent för respektive behov. Utredare/utvecklaren arbetar även med utvecklingsfrågor och kompetensutveckling mot förskola.

Ärendegång - elevvård

Ärendegång - process



Alla ärenden sker i samarbete med elev och vårdnadshavare.

Ärendegång elevärende

i förskoleklass och grundskola

1. Lärare/mentor följer elevens hela skolsituation och vidtar erforderliga åtgärder som ex. individuella utvecklingssamtal, IUP –individuell utvecklingsplan, skriftliga omdömen och dokumenterar digitalt i REXNET ev. upprättas ett åtgärdsprogram.
2. Arbetslaget analyserar och vidtar åtgärder för att förbättra/underlätta situationen för eleven. Åtgärdsprogram upprättas om det inte gjorts tidigare.
3. Övriga elevhälsainsatser i respektive skola konsulteras såsom speciallärare, specialpedagog, liten undervisningsgrupp, kurator, syv, och skolsköterska/läkare.
4. Ärendet tas upp i respektive skolas elevhälsateam (EHT) som vid behov hänskjuter frågan till en elevvårdskonferens (EVK).
5. Elevhälsateamet kan vid behov lyfta frågan till stort EHT där skolläkare och skolpsykolog deltar (ca.3 gånger/termin) för att få stöd och för att göra rätt bedömning huruvida man bör gå vidare för att stödja eleven i sitt lärande.
6. När man uttömt sina resurser på skolnivå kan man lyfta frågan till CRT- centrala resursteamet. Ärenderemiss används alltid då man har en förfrågan om läs –och skrivutredning, matematikutredning, talpedagogstöd, psykologutredning, assistent och plats i utvecklingsklass (Resursskolan). Man bifogar skolans kartläggning/bedömning (pedagogisk, social) och medicinsk (klar/påbörjad).
7. CRT lämnar förslag på åtgärder såsom ytterligare åtgärder i arbetslaget, läs –och skrivutredning, matematikutredning, handledning, liten undervisningsgrupp, kontakt med skolpsykolog, BUP, eller HAB m.m.

Ärenden till CRT –centralt resursteam

Alla ärenden som ska in till den centrala Elevhälsan skickas med den framtagna blanketten för CRT-remitter. Den finns att tillgå i digital form.

Ärenderemissen skickas alltid vi Lena Blom, Barn –och skolenheten för registrering. Sen kommer den vidare till CRT-centrala resursteamet som består av skolsköterskor/läkare, skolpsykolog, utvecklare i förskola, rektor för Resursskolan/mottagningsenheten och verksamhetschef för Elevhälsan.

Ärendegång – elevhälsaärenden

I förskolan

1. Kontinuerliga observationer (underlag till föräldrasamtal) genomförs av förskolepersonal. Man använder bl.a. TRAS –tidig registrering av språkutveckling som ett av flera observationsunderlag.
2. Barngruppskonferenser genomförs två gånger/år, ev. stödinsatser diskuteras (rektor, pedagoger, specialpedagog.)
3. Regelbundna föräldrasamtal – utvecklingssamtal där bl.a. TRAS - observationerna används som samtalsunderlag.
4. Individuell utvecklingsplan/åtgärdsprogram, överenskommen vid utvecklingssamtal med föräldrar/barn.
5. Uppföljning och utvärdering av utvecklingsplan/åtgärdsprogram.
6. BVC-kontakt (med föräldrarnas medgivande).
7. I överenskommelse med föräldrar kan stödinsatser anlitas t.ex. talpedagog, logoped, specialpedagog, kurator, psykolog och habilitering. I första hand anlitas förskolans specialpedagog, i andra hand BVC. Ärendet ska då tas upp i förskolans barnteam på ärenderemiss.
8. Förstärkning/elevassistent på grupp eller individnivå ansöks hos Ingegerd Pegefelt, utredare/utvecklare i Elevhälsan och skickas med remiss till CRT –via Lena Blom se nedan:

Ärenden till CRT –centralt resursteam

Alla ärenden som ska in till den centrala Elevhälsan skickas med den framtagna blanketten för CRT-remiss. Den finns att tillgå i digital form.

Ärenderemissen skickas alltid via Lena Blom, Barn –och skolenheten för registrering. Sen kommer den vidare till CRT-centralt resursteamet som består av skolsköterskor/läkare, skolpsykolog, utvecklare i förskola, rektor för Resursskolan/mottagningsenheten och verksamhetschef för Elevhälsan.

Internkontroll/kvalitetssäkring

Anmälningsskyldighet

Avvikelsehantering – rutiner för att identifiera, dokumentera och rapportera negativa händelser och tillbud samt för att fastställa och åtgärda orsaker, utvärdera åtgärdernas effekt och sammanställa och återföra erfarenheterna.

Åtgärdsprogram- om det genom uppgifter från skolans personal, en elev, elevens vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att eleven kan ha behov av särskilda stödåtgärder, skall rektorn se till att behovet utreds. Om utredningen visar att eleven behöver särskilt stöd, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet skall det framgå vilka behoven är, hur de skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare skall ges möjlighet att delta när åtgärdsprogram utarbetas. (SFS 2 006:205)

Lex Maria –

bestämmelser i 6 kap. 4 § lagen (1 998:531) om yrkesverksamhet på hälso – och sjukvårdens område om skyldighet för vårdgivare (kommunen) att snarast anmäla till Socialstyrelsen (SOSFS 2 005:28), om en patient (elev) i samband med hälso –och sjukvård drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av allvarlig skada eller av sjukdom. I Elevhälsans verksamhet tillhör skolsköterskor, skolläkare, skolpsykologer yrkesverksamhet hälso – och sjukvårdens område.

Lex Maria –Per Lindqvist, skolläkare, svarar för anmälningsskyldigheten enligt Lex Maria.

Lex Skola –

anmälan om avvikelser och som reglerar **att all personal i förskola och skola** har rättighet och skyldighet att rapportera varaktiga missförhållanden och brott emot skollagen. Anmälan lämnas till närmsta chef/rektor som ansvarar för att ärendet behandlas för att fastställa och åtgärda orsaker, utvärdera åtgärdernas effekt och sammanställa och återföra erfarenheterna.

Anmälningsskyldighet –

enligt Socialtjänstlagen 14 kap1 § ([2 001:453](#)) - Anmälan om missförhållanden.

Var och en som får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till ett barns skydd bör anmäla detta till nämnden.

Anmälan till Socialtjänsten skall göra **skriftligen**, även i de fall man har ett trepartssamtal och om skolan fortfarande är orolig. Efter Socialstyrelsens tillsyn den 2 september 2009 i Borlänge kommun har beslutet kommit som visar att det finns en otydlighet i hur anmälan till Socialtjänsten sker.

Pågående samverkan

Samverkan kommun – landsting –övergripande på chefsnivå.

Samverkan med socialtjänsten, BRÅ, polisen, folkhälsosamordnare– ”Maskrosorna”.

Samverkan med landstinget, BUP, HAB

Samverkan med NP-utredningsenheten

Nätverk Elevhälsa Region Dalarna

Utvecklingsområden

Skapa barnteamträffar för förskolan – en motsvarighet till Elevhälsateam i grundskolan.

Fortsatt satsning ÖPP- Örebro preventionsprogram.

SET – social emotionell träning i grundskolan.